

KOOLIKATA

Albu valla ajaleht

Nr. 4 (185) 28. aprill 2007

Tasuta

Lavastaja
MART KOLDITS
(Tallinna Linnateater)

Kunstnik
PILLE JÄNES

PROFFET

Eduard Vildest inspireerituna

Mängivad:

MÄRT AVANDI (Teater Endla) **BERT RAUDSEP** (Tallinna Linnateater) **MARKUS LUJK** (Teater Vanemuine) **MIHKEL KABEL** (Eesti Draamateater) **KRISTO TOOTS** (Theatrum) **EVA KLEMETS** (Teater Vanemuine)

ja EMTA Lavakunstikooli lõpukursuse tudengid:

MARTIN MILL **ANDRES OJA** **MEELIS PÖDERSOO** **AGO SOOTS** **ELINA PÄHKLI MÄGI** **MARIA-LEE LIIVAK**

TOETAJAD:

Albu valla Kuku noosi viljakuivatis 27,28,29 juulil ja 3,4,5,10,11,12 augustil kell 20.00
Piletid müügil alates 5.maist Piletimaailma müügipunktides. Pileti hind eelmüügist 190.-
Pensionärid ja (üi)õpilased 150.- Kohapealt 250.- Info: 382 0500, 521 4270, 509 6797

Vallavolikogu istungil

19. aprill

1. **Kinnistu jagamine.** Otsustati jagada Albu vallas Albu külas asuv munitsipaalomandis olev ALBU MÕISA kinnistu suurusega 87 323 m² kaheks uueks maaüksuseks: ALBU MÕISA maaüksus pindalaga 87 207 m², sihtotstarve sotsiaalmaa, ja KERGLIIKLUSTEE 1 maaüksus pindalaga 111 m², sihtotstarve transpordimaa.

2. **Kinnisasjade omandamine.** Otsustati osta Albu vallale rajatava Männi–Albu kergliiklustee alla jäävad katastriüksused.

3. **Albu valla heakorrakonkursi läbiviimise korra kehtetuks tunnistamine.** Tunnistati kehtetuks Albu Vallavolikogu 18. märtsi 2004. a. määrus nr 8 “Albu valla heakorrakonkursi läbiviimise kord”, kuna sellisel kujul pole heakorrakonkurs leidnud valla elanik hulgas piisavat huvi, mistõttu pole konkursi sellisel kujul jätkamine otsustatav. Maakomisjonile tehti ettepanek, töötada välja ettepanekud, kuidas soodustada, motiveerida ja stimuleerida heakorra arendamist vallas. Valla heakord vajab arendamist ning vallavolikogu ootab siin ettepanekuid ka valla elanikelt.

4. **Informatsioon Harju alamvesikonna lõunaosa veemajandusprojekti hetkeseisust.** Vallavanem Kalju Kertsmit andis ülevaate veemajandusprojekti

hetkeseisust.

5. **A. H. Tammsaare 130. sünniaastapäeva tähistamiseks juubelikomisjoni moodustamine.** 2008. aastal möödub 130 aastat A. H. Tammsaare sünnist. A. H. Tammsaare on sündinud ja lapsepõlve veetnud Albu valla mail ning oma loominguga on ta andnud olulise panuse Eesti kultuuri arengusse. A. H. Tammsaare 130. sünniaastapäeva tähistamiseks on vaja ette valmistada 2008. aastat läbiv ürituste programm ning tagada nende läbiviimise hea tase ja korraldus. Selleks moodustati 9-liikmeline komisjon (esimees Kalju Kertsmit). Komisjoni kuuluvad veel Marika Tamtik, Aune Suve, Agu Sammelselg, Küllike Pärn, Age-Ly Liivak, Malle Lomp, Silvi Väinsalu ja Helgi Altmets.

6. **Vallavanema puhkusele lubamine.** Lubati vallavanem Kalju Kertsmit korralisele osalisele puhkusele 9 kalendripäevaks alates 3. – 11. maini 2007.

7. **Vallavalitsuse informatsioonid:**

7.1. Reservfondi kasutamine. 24000 krooni on eraldatud reservfondist Albu Lasteaia akende (2 tk) väljavahetamiseks uute vastu ning 3000 krooni Priit ja Lauri Pihlapi kontserdi korraldamiseks Järva-Madise kirikus 15. juulil.

7.2. Männi–Albu kergliiklustee ehitamise riigihanke tulemused. Riigihanke võitis AS Järva Teed. Tee ehitus läheb läheb maksma 1,4 miljonit krooni ning

tee peaks valmima 15. augustiks.

7.3 Tammsaare-Lõuna talu hoonete (kuuluvad Pearu Vaaderpallile) muinsuskaitse alla võtmine. Kultuuriministri käskkirjaga 28. märtsist 2007 võeti muinsuskaitse alla järgmised hooned: talu elamu, talu ait, talu meeaht, talu laut. Koos Tammsaare-Põhja taluga (muuseumi kompleks) moodustab see piirkond miljööväärtusliku taluarhitektuuri näidise, mis vajab säilitamist ja kaitsmist. Tegemist on originaalhoonetega. Koostöös Muinsuskaitseametiga alustatakse käesoleval aastal hoonete katuste renoveerimist ning esimesena tehakse tänava korda laut, mis saab peale uue laastukatuse.

7.4. Valla üldplaneeringu koostamise hetkeseis. Käsil on valla üldplaneeringu koostamine, mida koordineerib abivallavanem Taemar Pai. Hetkeseisust on juttu ka käesolevas valla ajalehes.

7.5. Pandivere Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku üksiktarbijate kaevude rajamine Albu vallas. Kaevude rajamise eesmärk on asendada reostunud kaevud ehk üle lubatu nitraadi- ja ammoniumisisaldusega kaevud ning teises järjekorras kuivad ja madalad kaevud. Kokku on võimalik selle projekti raames korda teha 22 kaevu meie vallas. Projekti toetab KIK. Vallapoolne projektijuht on Kuldar Tammik.

Ahula Sotsiaalses Varjupaigas osutavate teenuste tingimused ja kord. Kord jäeti kolmandale lugemisele.

Vallavalitsuse istungil

1. Detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine. Otsustati võtta vastu “Valgehobuse kinnistu detailplaneeringu muutmise” detailplaneering (vt teadet käesolevas infolehes).

2. Katastriüksuse nime ja sihtotstarbe määramine. Kinnitati Albu vallas Sugalepa külas asuva KAARNA kinnistu maatükile I suurusega 16,5 ha uueks nimeks KAARNAPÖLLU.

3. Maa ostueesõigusega erastamine. Nõustuti 7,34 ha ostueesõigusega eras-

tamisega aksiaseltsile Tallinna Vesi Vetepere külas JÄGALA PAUNKÜLA VEEHAARE maaüksuse moodustamiseks.

4. Eluruumi üürileandmine. Anti üürile kaks valla korterit.

5. Reservfondist raha eraldamine. Eraldati reservfondist 240 00 krooni Albu Laste Mängutoale akende väljavahetamiseks.

6. Reservfondist raha eraldamine. Eraldati reservfondist 3000 krooni (Kultuuriprojektid) Tartu Kontserdile

Priit ja Lauri Pihlapi kontserdi toetuseks 15. juulil 2007 aastal Järva-Madise Püha Matteuse Kirikus.

7. Malle Lombile lisatasu maksmine. Otsustati maksta Albu Valla Rahvamajade juhatajale Malle Lombile lisatasu lavastuse “Prohvet” ettevalmistustööde ja lavastuse ajal jooksvate tööde korraldamise eest.

8. Alaealise õise liikumispirangu ajutine lühendamise. Lühendati ajutiselt alla 16-aastaste alaealiste õist liikumispirangut Albu vallas 13. aprilli ja 14. aprilli vahelisel ööl kahe tunni võrra seoses Albu rahvamajas toimuva noorteüritusega.

Teade detailplaneeringu avaliku väljapaneku kohta

Albu Vallavalitsus võttis 3. aprilli 2007. a. korraldusega nr 77 vastu “Valgehobuse kinnistu detailplaneeringu muutmise” detailplaneeringu ning korraldab selle avaliku väljapaneku Albu vallamajas 2.–18. maini 2007.

Detailplaneeringu eesmärgiks on suusa- ja puhkekeskuse rajamine. Tegemist on kehtiva, Järvamaal Albu vallas Mägede külas asuva Valgehobuse kinnistu detailplaneeringu muutmisega. Planeeringu eesmärgiks on täpsustada ehituskruuntide asukohti, ehitiste esitatavaid nõudeid, suusa- ja matkaradade ning tehnovõrkude asukohti ja maastiku planeerimist suusastaadioni ümbruses. Alge planeeringuala suurus on 13,9 ha. Maksimaalne hoonete arv krundil on 6. Kinnistu sihtotstarve on 95% sotsiaalmaa ja 5% ärimaa. Täiendav info abivallavanem Taemar Pai tel 382 0500 või taemar@albu.ee

Vallaametnike puhkused mais

Vallavanem **Kalju Kertsmit** – alates 3. maist kuni 11. maini.

Maanõunik **Helve Saar** – alates 7. maist kuni 18. maini.

Pearaamatupidaja **Küllil Taalkis** – alates 14. maist kuni 18. maini.

Sekretär-asjaajaja **Ene Ott** – alates 7. maist kuni 12. maini.

Teatrietenduse "Prohvet" ettevalmistused algasid

Kolm aastat tagasi väljakäidud mõte ja idee lavastada Albu mõisa Kukenoosi rehehoones E. Vilde romaani "Prohvet Maltsvet" ainetel lavastus, realiseerub väga huvitava ja omanäolise teatriprojekti "Prohvet"!

Albu vallas on suveteatrite korraldamise koostöökogemused Eesti teatritega juba alates 1997. aastast ning igal aastal tunnetavad tuhanded inimesed, kes külastavad Albu valda, vajadust saada osa siinsetest omanäolistest ja põnevat kultuurisündmustest.

"Prohvet" toimub ajaloolises Kuke-noosi rehes, kus 1861. aastal toimus Albu veresaun, mida on kirjeldanud oma romaanis E. Vilde. Käesoleva aasta suveks rehehoone korrastatakse ning muudetakse teatripaigaks. Rehehoone korrastatakse 1. juuniks.

"Prohveti" teksti kirjutasid Urmas Lennuk ja Mart Koldits, lavale seab Tallinna Linnateatri lavastaja Mart Koldits ning etenduse kunstnik on Pille

Jänes. Koldits on lavastusse kaasanud 12 näitlejat, kellest kuus on kõrgema lavakunsti kooli viimaselt kursusest ja teised kuus Linnateatrist, Pärnu Endlast, Rakvere Teatrist ja Vanemuisest. Teiste seas teeb kaasa Albu vallast pärit Mihkel Kabel Eesti Draamateatrist.

Proove alustatakse juuni algul ning juulikuu ollakse kogu meeskonnaga juba kohapeal.

Mart Kolditsi sõnul tuginesid tema ja Urmas Lennuk teksti kirjutades küll Vildele ja tema romaanile, kuid ei keskendu ainult sellele. Urmas Lennuk: "Põhimõtteliselt käsitleb näitemäng peamiselt eestluse teemat ja selle arenguid ühiskonnas läbi aastate. Tegelas teks on totaalne isa ja tema totaalised lapsed. Isa nimi on Juhan Leiberg. Ta lubab kõigile oma lastele, et ükskord tuleb valge laev ja kõik lapsed saavad oma toa, isikliku arvuti, traadita interneti ning kolm korda päevas korralikult süüa. Lapsed hakkavad isa juhtimisel tegema ette-

valmistusi valge laeva saabumiseks..."

Esietendus on planeeritud 27. juulile kell 20.00. Kokku mängitakse üheksa etendust ja korraga mahub vaatama 250 inimest. Piletite müük algab 1. mail.

Piletid tasub kindlasti osta ära juba eelmüügist, sest kohapeal ei pruugi pileteid enam müügis olla, nagu on näidanud varasemad teatriprojektid Albu vallas.

Albu valla elanikel on võimalik soodsalt vaadata kontrollatud etendust, mis toimub 26. juulil algusega kell 20.00. Pileti hind sel õhtul on 100 krooni ning pileteid saab osta Albu raamatukogust, vallamajast ja Ahula raamatukogust. Info tel. 50 96 797, Malle Lomp.

Etendusest "Prohvet" kujuneb kultuurisündmus Eesti teatri maastikul 2007. aasta suvel!

KALJU KERTSMIK,
vallavanem

Jätkub valla üldplaneeringu koostamine

3. ja 4. aprillil toimusid avalikud koosolekud Albu valla seitsmes erinevas piirkonnas. Koostöös koosolekust osa võtnud kodanikega on nüüd valminud Albu valla üldplaneeringut eskiiskaart.

Lisaks üldplaneeringu küsimustele said kodanikud arvamus avaldada ka teiste piirkonnas esinevate probleemide kohta.

Peedul leiti, et kohaliku saekaatri juurde viiv tee vajab rekonstrueerimist ning liikluskorraldus paremat lahendust. Albus sooviti kaitse alla võtta "Siiami kaksikpuu". Vetepere külas leiti, et Vargamäele viiv soosild on ära vajunud ning vajab uut pinnakatet. Soosild ei kuulu vallale, kuid vallavalitsus saab ettepaneku edastada Maanteeameti Järva-maa osakonnale, kelle hooldada soosild on. Samuti tehti ettepanek, et suurte bus-side parkla võiks olla enne soosilda.

Orgmetsa külas kurtsid inimesed et piirkonna ussiliiklus on olematu. Külaelanikud soovisid vähemalt kord kuus, kas Järva-Jaani või Aravetele kauplusesse saada. Samuti tehti Orgmetsas ettepanek, et vanad, asustamata ja omanikuta talukohad tuleks munitsipaliseerida ning luua võimalus uute talude tekkeks.

Kaalepi küla kõige suurem probleem on kevadine lumesulamisesvesi, mis uputab korterelamute keldreid. Paljud probleemid pole küll üldplaneeringus

käsitletavad teemad, kuid vallavalitsus sai tutvuda lahendamist vajavate probleemkohtadega ning kindlasti võtab vald selles osas ka midagi ette.

Kodanikel, kes ei jõudnud küla-des toimunud koosolekutele, kuid kindlasti sooviksid sõna sekka öelda, on oodatud vallamajja kaardiga tutvuma. Praegu on kõige parem aeg kanda kaardile kõik oma mõtted ja ideed, sest planeeringu-protsess jätkub ning hiljem on muudatuste tegemine raskendatud. Üldplaneeringu avalikustamise käigus saab veel teha küll ettepanekuid ja muudatusi, kuid need peavad olema siis juba seaduslikult põhjendatud.

Eriti oodatud on suuremad ettevõtjad ning kõik maomanikud, sest siis saate oma silmaga näha, mis otstarbe on teie maale teised kodanikud andnud. Arvates, et oma maa peal teen, mis tahan, siis te eksite. Üldplaneeringuga on võimalik lähtuvalt avalikust huvist kehtestada piiranguid (näiteks ehitustegevuse kohta) kogu valla territooriumil sõltumata maa omanikust.

Lihtsustatud korras on võimalik ettepanekuid teha kuni 15. maini. Üldplaneeringu eskiiskaarti ning informatsiooni selle kohta küsida abivallavanem Taemar Pailt või maanõunik Helve Saarelt.

TAEMAR PAI,
abivallavanem

Otsitakse masti-vimplite kandidaate

Albu vallast on võimalik esitada ülevabariigilisele heakorrakonkursile „Kaunis Eesti Kodu 2007” (Vabariigi Presidendi autasu) 25. maiks kaks objekti. Hindamise põhikriteeriumiks on ikkagi heakord ja omanäolisus. Täiendavat infot hindamise ja hindamiskriteeriumide kohta saab Eesti Kodukaunistamise kodulehelt aadressil www.iluskodu.ee

Samuti jätkub peaministri poolt ellukutsutud traditsioon – masti-vimplite kinkimine võidupühaks. Iga valla neljale hoonele antakse mastivimpli.

Selleks, et

Albu Vallavalitsusel oleks kergem otsustada, missugused objektid esitada masti-vimplite saajateks, ootame kandidaatide kohta vallaelanike ettepanekuid 6. maiks.

Ettepanekuid, milline objekt esitada konkursile „Kaunis Eesti Kodu 2007” ootame 20. maiks.

KULDAR TAMMIK,
keskkonnaspetsialist

Algab mõisakooli sokli avariiremont

Mõisahoonne renoveeriti 1995–2000, kuid selle käigus ei ehitatud välja sadevete eemalejuhtimise süsteemi, kuna puudusid vastavad teadmised ja oskused. Seoses sellega on mõisahoonne peahoone vundamenti ja sokli osa avariohtlikus seisukorras. Hoone ümbruse pinnase iseärasuste tõttu püsib kevadeti kaua sillutise all jäätunud kiht, mistõttu ei saa kevadised sulaveed pinnasesse imbuda ja märgavad restaureeritud hoone vundamenti osa. Märgumise tulemusena on tekkinud kahjustused restaureeritud hoonetele. Edaspidiste niiskuskahjustuste vältimiseks on vajalik ehitada mõisahoonne sokliäärne sillutis ning rajada sadevete eemalejuhtimise süsteem. Sadevete eemalejuhtimise süsteemi ja sokliäärse sillutise puudumise tõttu on kannatanud ka keldrikorral asuvad klassiruumid.

Et päästa ajalooline hoone edasistest kahjustusest, oli vallavalitsusel vaja midagi ette võtta. Üks võimalus oli taotleda raha mõisakoolide riiklikust programmist, sest valla eelarve rahadest poleks piisanud. Projekti sinna koostas abivallavanem Taemar Pai. Projekt tõi valda täiendavalt 545 000 krooni. Albu vald lisab oma eelarvest 136 000 krooni, mis on kooli eelarves ka olemas. Käesoleval aastal tehakse töid 681 000 krooni eest.

Kogu tööde maksumus on ca 1,4 miljonit krooni ning tööd on jagatud kahele aastale. Tööd lõpetatakse 2008. aastal.

KALJU KERTSMIK,
vallavanem

Orgmetsast saab sõita Järva-Jaani

Valla üldplaneeringu koostamisel kohtuti Orgmetsa külas sealsete elanikega. Neilt laekus vallavalitsusele ettepanek, et kord kuus võiks buss käia Järva-Jaanis. Ühistranspordi liini ei läbi seda küla ning küla jääb suurematest keskustest oluliselt kaugemale kui teised külad. Külas elab 70 elanikku.

Vallavalitsus otsustas panna käiku bussi, mis hakkab iga kuu kolmandal kolmapäeval sõitma Järva-Jaani. Liini hakkab teenindama OÜ Niinsalu.

Esimest korda sõidab buss Järva-Jaani 16. mail. Buss väljub Orgmetsa sepi-paja juurest kell 9.30. Tagasiteed alustab buss Järva-Jaanist Orgmetsa poole 10.45. Pileti hind 9 krooni üks ots ning edasi-tagasi kokku 18 krooni.

Loodame, et buss leiab külarahva poolt aktiivset kasutamist!

Albu Vallavalitsus

Miks vajab kool hoolekogu

Kooli edukaks toimimiseks ning majandamiseks moodustatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kooli juurde hoolekogu.

Hoolekogu ülesandeks on kooli pedagoogide, vallavolikogu, lapsevanemate, vilistlaste ja kooli tegevust toetavate organisatsioonide **ühine tegevus kooli õppe- ja kasvatustegevuse jälgimisel ning õppe- ja kasvatustegevuseks paremate tingimuste loomisele kaasaaitamisel.** Hoolekogu liikmed valitakse lastevanemate, vallavolikogu ning õpetajate esindajatest ning kinnitatakse vallavalitsuses.

Kooli hoolekogu tegetsumise kord on kehtestatud Haridusministeeriumi määrusega. Hoolekogu koosolekud toimuvad õppeaasta kestel vähemalt kord kolme kuu jooksul. Koosoleku kutsub kokku hoolekogu esimees ning need protokollitakse. Hoolekogu koosolekule kutsutakse ka kooli direktor või kooli juhataja. Hoolekogu otsuste täitmise korraldab kooli direktor. Hoolekogu esimees esitab hoolekogus tehtud tööst aruande üks kord õppeaasta jooksul lastevanemate üldkoosolekule ja vallavalitsusele heakskiitmiseks. Aruanne kajastab õppeaasta jooksul tehtud tööd ning plaane uueks õppeaastaks.

Kuidas täidavad seadusest tulenevaid kohustusi Albu valla koolide hoolekogud?

Ahula Lasteaed-Algkooli juhtaja sõnul tegetseb nend hoolekogu väga aktiivselt ning hoolekogu liikmed tunnevad neile pandud vastutust. Hoole-

kogu esimees on Kilti Vaarmaa. Koosolekud on toimunud 2006. aasta septembrist 2007. aasta märtsini kolmel korral (igal õppeveerandil). Arutatud on kooli eelarvet, pedagoogide töökoorust, kooli investeeringuid, maja remonti ja laiendamist, mänguväljaku rajamist, uute õpetajate leidmiseks konkursi väljakuulutamist jne. Hoolekogu esimees on oma tööst andnud aru ka lastevanemate üldkoosolekul. Asutuse töötajad tunnetavad hoolekogu tuge oma tööle, kooli juhataja aga kaasabi õppe- ja kasvatustegevuseks paremate tingimuste loomisel.

Kahjuks ei saa aga samasugust tuge oma hoolekogult Albu Põhikool. Hoolekogu esimees on Külli Pesti. 2006. aasta septembrist kuni 2007. aasta märtsini ei ole toimunud ühtegi korralist hoolekogu koosolekut. Kurb, et põhikooli hoolekogul pole midagi arutada, teha ettepanekuid või aidata kooli õppe- ja kasvatustegevuseks paremate tingimuste loomisel. Ometi on ka põhikoolil hulgani lahendamata küsimusi probleemsete laste, remonti vajava maja või uute puuduvate õpetajate leidmisega.

Aprillis toimus põhikoolis lastevanemate üldkoosolek, kus valiti hoolekogusse uued lastevanematepoolsed esindajad. Loodan väga, et neil jätkub tahtmist ja aktiivsust lülitada tööle hoolekogu, mis aitab kaasa kooli edasisele arengule.

MARET ALEV,
vallavalitsuse sotsiaal- ja haridusnõunik

Oodatakse eduka õpilase toetuse taotlust

Eduka õpilase toetust on õigus saada rahvastikuregistri andmetel Albu vallas elaval 7. kuni 12. klassi õpilasel, kellel on märkimisväärseid saavutusi õppetöös. Toetuse määramise eelduseks on kõigi kolme nõude täitmine:

- 1) õppeainete kolme õppeveerandi hindid tunnistusel vähemalt "4" või "5";
- 2) käitumishinne kolmel õppeveerandil "hea" või "eeskujulik";

3) edukas osavõtt maakondlikest või vabariiklikust ainealasest olümpiaadist või konkursist, kusjuures edukaks osavõtuks loetakse kohta osavõtnutest esimese kolmandiku hulgas.

Toetuse määr on 1000 krooni. Taotluse võivad esitada õpilased, koolid, lastevanemad. Taotlusele lisatakse õppeasutuse soovitus või õppeasutuse poolt kinnitatud väljavõte õpitulemuste ja olümpiaadi või konkursi kohta. Taotlusi saab esitada 20. maini. Oodatakse eduka õpilase

Täiendav info sotsiaal- ja haridusnõunik Maret Alevilt.

ALBU VALLA LASTE LAULUVÕISTLUS

laupäeval 19. mail kell 12.00 Albu mõisas

Vanuserühmad (lapse vanus seisuga 31. detsember 2007)

3-4-aastased 10-12-aastased

5-6-aastased 13-15-aastased

7-9-aastased 16-18-aastased

Registreerida 16. maiks Malle Lomp 50 96 797 või mallel@albu.ee

Kaja Kraav kaja@albu.ee

Laululapsed ootavad teid kuulama!

Et kooliõpetus ei oleks igav

Saabunud on kevad, ilmad on muutunud päikesepaisteliseks ja ega õppimiseks enam erilist lusti olegi. Vaatamata sellele läheb õppeaasta edasi, VIII klass valmistub üleminekuksamiteks ja IX klassi ootavad ees lõpueksamid. Jõudu ja jaksu eksamiperioodiks.

Aasta algusest on meie rahvatantsijad ja koorilauljad olnud ärevil – tulemas on nii maakondlik kui ka suur laulu- ja tantsupidu Tallinnas. Kõik ju ei pääse Tallinna – valik tehakse maakonnas. Rõõm on seda suurem, et meie kooli laululapsed on kõik saanud pääsme esinemaks Tallinnas ja mudilaskoorile omistati lausa I järk. Rahvatantsijad peavad natuke veel “praadima”, sest nemad saavad osalemisotsusest teada alles 9. mail. Tublid on nii lapsed kui ka nende juhendajad. Tänu teile!

Rahvatantsu ja lauluga seondub kaudselt ka järgmine üritus. 11.–16. maini on meie kooli kolm õpetajat Comenius-kohtumisel Austrias. Meie kolmeaastane projekt lõpeb ja Austrias teeme kokkuvõtte. Iga kool pidi kohtumisele saatma video ühe rahvatantsu ja -lauluga. Siin olid jällegi abiks meie tublid laulu- ja tantsulapsed koos juhendajatega, kes selle ilusasti videosse võtsid. Nüüd on see video juba Austrias ning sealsed õpilased harjutavad meie rahvatantsu ja õpivad kaunis eesti keeles laulma. Kõikide meie sõpruskoolide õpetajad (Austria, Saksamaa, Poola) olid vaimustuses sellest, kui hästi meie lapsed laulavad ja tantsivad. Seepärast otsustasidki nad järele proovida, et äkki nemadki saavad laulmise ja tantsimisega hakkama.

Mure on olnud see, kust võtta raha, et

nii rahvatantsurühmale kui ka lauljatele saada selga ilusad rahvariided. Õpetajad Kersti Liivak ja Kaja Kraav on kirjutanud mitmeid, mitmeid projekte, küsinud raha ka erafirmadelt. Nüüd lõpuks võib öelda, et nii meie lauljad kui ka tantsijad on saanud endale korralikud rahvariided. Jõudu ja vastupidavust neile nii Paide kui ka Tallinna peol.

Projekte on kirjutanud ka teised õpetajad. Kõiki taotlusi ei ole alati rahuldatud, aga oluline on see, et õpetajad on aktiivsed otsima võimalusi, et koolielu huvitavamaks muuta. Nii nagu paljud on märganud, on meil koolimaja ümbruses palju niiskust ning seepärast ka majal krohv paljudest kohtadest nii maja seest kui väljast maha tulnud. Koostöös vallavalitsusega sai mõisakoolide riiklikule programmile kirjutatud projekt, mis sai positiivse vastuse – seega läheb sel suvel koolimaja sisehoovi remondiks. Suur tänu vallavalitsusele meeldiva koostöö ja abi eest!

Järgmisel reedel on algamas järjekordne kooli rammumehe võistlus. Kutsum kõiki poisse osalema üritusel ning lapsevanemaid ootame pealt vaatama ja kaasa elama.

Eestimaa koolides algas neljas üle-eestiline õuesõppe aasta. Õuesõppel on pikk ajalugu. Juba vana Eesti koolimees Johannes Käis on rõhutanud koduloo, aktiivõppe ja tervikliku vaatlusõpetuse osatähtsust õppimisel.

Rakendame õuesõppe põhimõtteid ka Albu Põhikoolis. Kuigi kooli lähemas ümbruses puuduvad spetsiaalsed õppe-rajad või õppepaigad õuesõppe jaoks (nt väliklass), on peaaegu kõiki ainetunde viidud läbi ka klassiruumist väljas: loo-

dusõpetuses on korraldatud mõõtmisi, koostatud herbaariume ja plaane, vaadeldud taimi ja linde; kunstõpetuses joonistatud loodust; eesti keeles kirjeldatud; kehalises kasvatuses orienteerutud maastikul; matemaatikas mõõdetud pik-kusi, arvutatud pindalasid ja palju muud.

Koolis tehtavad projektid nagu “Tere, kevad!”, Hoiu metsa!” ja “Teeäred puhtaks!” annavad õuesõppe tegevustele laiema mõõtmise. Kevadised ja sügisesed õppekäigud, keskkonnanädal ja vanapaberi kogumine suunavad lapsi nägema oma koduümbrust. Õuesõppe sisuks on ka klasside või huviringide korraldatud jalgratta- või kanuumatkad, suusaretked, välilaagrid. Oleme selleks kevadeks planeerinud mitu õppepäeva Vargamäel muuseumi juures, Albu ja Ahula laste ühise rabamatka.

Hea on, kui õpilastel on võimalus õpida meie kodumaa loodust tundma vahetus keskkonnas. Igal kevadel püüame organiseerida õpilastele ekskursioone Eestimaa erinevatesse paikadesse. On ju loomulik, et õpilane lisaks õpiku piltidele näeb nii pankrannikut kui ka Peipsi järve, Estonia teatrit ja Tartu Ülikooli, vaatab Eestimaad Suure Munamäe tornist, uudistab kaunist Taevaskoda ja paljut muud. Takistuseks on saamas suured sõidukulud.

Õuesõpe – see on üks laiade võimalustega valdkond. Mitte igasugust lõbusat looduses viibimist ei saa nimetada õuesõppeks, kuid kui see on seotud uurimisega, teadasaamisega, võib õpilane öelda, et õppimine on huvitav.

Soovime kõigile ilusat kevade jätku, kõikideleksamitegijatele tugevat närvi, ootame lapsevanemaid julgelt külastama koolimaja.

MAIE RAMBI
ERVIN JÜRISOO

Noorte töö- ja puhkelaager tulekul

Albu vald pakub ka sel suvel ja sügisel noortele võimaluse osaleda töö- ja puhkelaagris. Eelnevatel aastatel on olnud osavõtt aktiivne ja töö korralik. Võimalus osaleda on igal huvilisel.

Kirja saad ennast panna ühte kindlasse vahetusse ja teise vahetusse siis, kui on vabu kohti.

Pane ennast kirja ja kui juhtub registreerimise aja lõpuks jääma vabu kohti, saab kirjas olev noor veel osaleda mõnes vahetuses. Tegevust leiab Ahula külas, Albu mõisa pargis, Vargamäel, Järva-Madisel, Valgehobusemäel. Transport töökohale ja koju jääb nooreleida.

Kohtade arv vahetustes on piiratud.

Registreerimine **20. aprill – 11. mai** noortekeskustes. Võimalik on regist-

Ahulas	28. mai – 1. juuni (kell 14–18)	heakorratööd (juh. Malle Lomp)
Albu mõis ja park	5.–9. juuni (kell 9–13)	vanus 13–16 heakorratööd
(juh. M. Nuiamäe)	20.–24. august (9–13)	vanus 13–16
	29. okt– 2. nov.	vanus 13–16
Valgehobusemäel	11.–15. juuni (9–13)	vanus 14–17 heakorratööd
(juh. L. Rohtla)	20.–24. august (kell 9–13)	vanus 14–17
Järva Madisel	18.–22. juuni (kell 9–13)	vanus 13–17 puude ladumine
(juh. L. Rohtla)	27.–31. august (9–13)	vanus 13–17
Vargamäel	2.–6. juuli (kell 9–13)	vanus 13–16 heakorratööd
(juh. A. Suve)	21.–24. august (kell 9–13)	vanus 13–16
Kaalepis, Ahulas ja Järva-Madisel		heakorratööd
(juh. K. Tammik)	11.–15. juuni (kell 9–13)	vanus 13–17
	30. juuli–3. august (kell 9–13)	vanus 13–17

reerida elektroonilisel teel, mis võimaldab saada kiiremat infot (eelregistreerimine) www.freewebs.com/albuank või www.eformular.com/lehor_tlu Seda

võimalust on juba kasutanud 10 noort.

Lisainfo noortekeskustest, telefonil 38 50 798 või 58 200 944

LEHO ROHTLA

Tammsaare kirjanduspreemia nõuab uuendusi

12. aprillil seadsid A. H. Tammsaare kirjanduspreemia žürii liikmed sammud vallamaja poole, et arutada koos kirjanduspreemiaga seonduvat.

30 aastat on välja antud Tammsaare kirjanduspreemiat ning on tulnud ettepanekuid kaasata uusi mõtteid nii preemia määramise protsessi kui ka väljaandmise tseremoonia juurde. 2008. aasta on A. H. Tammsaare juubeliaasta – kirjaniku sünnist möödub 130 aastat.

Et saada uudeid mõtteid kirjanduspreemia väljaandmiseks, käisime vaatamas ja kuulamas O. Lutsu huumoripreemia kätteandmist Palamusel. O. Lutsu huumoripreemia pälvis sel aastal Contra.

Palamusel käigust andis ülevalate žürii liikmetele Tammsaare kirjanduspreemia žürii esimees Kalju Kertsmik.

Arutlusel oli preemia väljaandmisele uut moodi lähenemine. Preemiat ei anta laste- ja luuleraamatule, eelistame ikka head romaani. Et preemia väärtust raha-

liselt suurendada, on ettepanek kaasata sponsoreid. Näiteks O. Lutsu preemia väljaandmist toetavad paljud sponsorid ning selle aasta preemia suurus oli seal umbes 33 000 krooni. Ka preemia üleandmine tuleks muuta huvitavamaks ning tutvustada kirjanikku ja võitnud teost. Preemia üleandmine otsustati jätta siiski 24. veebruarile. Oli ka jutuks, kas kaasata žürii tegevusse kirjandustundvat inimest mujalt, kuid otsustasime oma jõududega hakkama saada. Pigem küsiks

UUSI EESTI AUTORITE RAAMATUID VALLA RAAMATUKOGUDES

Kivirähk, A. Mees, kes teadis ussisõnu
Tohvri, E. Mürgiliblikas
Jõgisalu, H. Linnavarblane maal
Saaber, K. Palju väikeseid virmalisi
Tungal, L. Salajutt
Lember, I. Prillmadu
Vilep, H. Liisu leiutab küünlapuhuja
Saaber, K. Mu kuninganna
Toomet, T. Supersünnipäev

nende nõuandeid, kui on vaja valikuid teha ühe või teise teose puhul.

Kuna Hugo Hiibusel on kõikidest preemia võitnud autoritest joonistatud šaržid, siis võimaluse korral võiks need järgmisel aastal välja anda eraldi trükisena. Samas võiks mõelda ka ühisele sümbolikalale ja auhinna, mis kaasneks preemiale ja oleks igal aastal ühesugune.

Kellel on veel mõtteid, kuidas senisest enam väärtustada ja hoida heal tasemel A. H. Tammsaare kirjanduspreemia mainet, see andku aga julgelt teada kas raamatukogudesse või valla kantsellesisse.

Noorte kirjanduspreemia väljaandmise ja korra otsustasime jätta samaks.

Järgmine žürii kokkusaamine on augustis. Siis tutvustab iga žürii liige kahte eesti kirjaniku enammeeldinud teost, mis on ilmunud sellel aastal. Kõik arvamused lugejate poolt on teretulnud.

SILVI VÄINSALU,

Albu raamatukogu juhataja

Mis tuuled puhuvad Vargamäel aastal 2007

24. aprillil oli koos sihtasutuse A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel nõukogu koosseisus Kalju Kertsmik, Peeter Mauer, Riina Uljas, Henn Sokk ja Valdur Krasavin.

Päevakorras oli:

1. SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel 2006. majandusaasta aruande kinnitamine

Eelmine majandusaasta oli edukas, kogu eelarve maht ületas 2 miljonit. Suurimateks investeeringuteks kujunesid laudahoone rookatuse vahetamine, 1934. aastal kirjaniku venna Augusti poolt ehitatud elumaja renoveerimine ja roigasaadade uuendamise jätkamine. Programmilised suurimad ettevõtmised olid „Eesti tõe ja õiguse aasta” läbi viimine, teatrietendused „Vargamäe Kuningriik” ja „tõde:EI:õigus”.

2. SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel arengukava 2007–2010 kinnitamine.

2006. aasta novembrist sai alguse uue arengukava koostamine, mille nüüd nõukogu kinnitas. Arengukava koostamisele aitas kaasa SA Järvamaa Arenduskeskuse juhataja Katrin Puusepp, tänu kellele on dokument saanud kõigile arusaadavasse vormi.

3. SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel uue püsiekspositsiooni teostusideede esitlemine.

2008. aastal saab A. H. Tammsaare muuseum Vargamäel 50-aastaseks ja meie kirjanikul on 130. sünniaastapäev.

Nende kahe suurtähtpäeva tähistamiseks valmib muuseumis uus püsiekspositsioon. Ekspositsiooni koostamisele aitavad kaasa kirjandusetaadlane Toomas Haug ja kunstnik Adam Kaarma.

4. Laudahoone renoveerimisideede arutelu ja edasise töökäigu kinnitamine.

Muuseumi üks hoone seisab hetkel peaaegu kasutult. Et meie külastajad saaksid veel enam uhkeid elamusi, plaanime laudahoone renoveerimist kohaks, kus saab: korraldada näitusi, näidata kirjaniku teoste põhjal tehtud filme, telelavastusi ja dramatiseeringuid ning tutvustada loomi, keda on talus peetud.

5. 2007. aasta suveprogrammi tutvustamine.

2007. aasta suvi kutsub teid taas talgutele, teatritesse ja näitustele.

11. mail toimub Järvamaa Kultuurihii talgupäev, kuhu on oodatud kõik, kes ei pelga tööd (kaasa löövad kultuuripreemia laureaadid, Järva maavalitsuse töötajad ja vallavanemad).

27. mail avatakse muuseumis näitus TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö tudengite „Villast Viljandist” ja **juuni** algul kirjanik A. H. Tammsaare esikromaani tutvustav **näitus „85 aastat Kõrboja Peremehest”**.

8., 9., 10., 14., 15., 16., 17., 20., 21. ja 22. juunil on meie tribüün taas „Vargamäe Kuningriigi” päralt. Kellel etendus veel nägemata, kasutage võimalust.

7. juulil toimub **Vargamäe Talgupäev**

Talgupäeva põhiteemaks on sellel aastal maaparandus. Sellel teemal toimuvad seminarid ja kaevatakse kraavi. Lisaks tutvustavad Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilased erinevaid käsitöö võtteid, Kubja ürditalu tutvustab ravimtaimede korjamise ja kasutamise nippe. Õpetatakse ka vana kaevu uuesti ülesehitamist, mille käigus saab Tammsaare-Põhja talu vana kaev (kultuurihii) uue hingamise.

16. juulil peetakse **Kultuurihii Folklooripäeva**, millega tähistatakse kultuurihii rajamise 15. aastapäeva. Tõelisele sünnipäevapeole on oodatud kõik, kellel on olnud au istutada hiide oma puu, ning kõik külalised. Tantsu vihvavad Iirimaalt, Venemaalt ning meie omad jalakeerutajad „Kakerdajad”.

24. augustil toimub Albu vallaga koostöös traditsiooniline **Perepäev**.

6. Järvamaa Kultuurihii uue kujundusprojekti tutvustamine.

2006. aasta suvel alustati Järvamaa Kultuurihii laienduse projekteerimist. 1. aprilliks valmis Andres Pohlal mahukas kujundusprojekt „Järvamaa Kultuurihii Vargamäel”. Selle järgi peaks olema veel 10 aastaks koht kultuuripreemia laureaatide puudel.

AUNE SUVE,

SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel juhataja

Rabav seiklus ootab Kõrvemaa serval

Albu vallalt 2005. aastal ostetud endise Kõrgemäe metsavahi koht pani elule uut lehekülge pöörama. Metsavahimaja matkakeskuseks välja ehitamine on unistuste realiseerimine ning kätkeb tervet filosoofiat. Usun, et see paik aitab paremini elust aru saada.

Kõrvemaa lääneserval loodusega kohtumisel oli see saatuslik tähendus. Seal sai kevadeti ja suviti tihti matkamas ja rabasid avastamas käidud. Mõne aastaga sigines mõte metsade ja rabade vahele püsivam peatuspaik leida, kuni sõbrad juhatasid vana metsavahikordoni juurde. Longu vajunud maja juures seisets tundsini kohe, et see koht on õige.

Sissekukkunud lagedega metsavahi-

maja ootas korda tegemist ja matkakeskuseks muutmist. Nimetasin seda sõnnikust saia tegemiseks, vihjan siin hoone seisukorrale. Praegune tulemus ei jäta ruumi kahelda, et sellest sai asja.

2005. aastal hakkasin taastama metsavahimaja Matkade korraldamist alustasin sõpradele ja nende sõpradele ja tuttavatele sihiga pakkuda looduses emotsionaalset kvaliteeti ja seiklusi. Oma sihtgrupina näen valdavalt pealinnas olevaid inimesi, keda huvitavad väljakutsed, mida metsik loodus pakub. Mitmekesisest loodust ja võimalusi elamusi hankida jagub ümbruskonnas kuhjaga. Kuna Jägala jõgi on kiviga visata, siis alustasin 2005. aastal kanuumatkadega.

Samal ajal hakkasin oma matkakeskuse ideed projekti jaoks lahti kirjutama. EASile 160 000 krooni suurune starditoetuse taotlus lükati paraku kaks korda tagasi.

Tänu Albu vallavalitsuse 25 000-kroonisele toetusele 2006. aastal rahastati ka EAS 50 000 krooniga. Ühtlasi oli see positiivne otsust kui tunnustus oma ideele. Nüüdseks on ka PRIA toetanud ja usun, et iga edukalt taotletud projekt silutab teed järgmisele.

Lisaks tutvusringkonnas levivale teabele ja oma kodulehele internetis proovisin mullu välismaal levitatavas reklaamiväljaandes Estonian Handbook kuulutada. Ei uskunud, et selle mõju on nii tõsine: lühikese ajaga tehti mitmelt poolt Euroopast 20 broneeringut. Inimesed soovivad tulla ja jääda mitmeks nädalaks, mis paneb muretsema, kas kõik soovijad ikka ära mahuvad.

Praegu on majas 13 ööbimiskohta. Kui 2007. aastal on rammu, siis on plaan 30 kohaga kõrvalhoone välja ehitada. Kompleksis on vanast maakivist keldrist ümber seatud elamussaun. Samuti võimaldab plats pidada suvel kokkutulekuid ja püstitada telklaagrit.

Algul kasutasin oma matkakeskuse tutvustamiseks nime Tammsaare Matkakeskus lootuses vallale kuulsust toonud nime abil ka enda tegemisele tähelepanu tõmmata. Nüüd on see asendunud iseloomulikuma ja mitmetähenduslikuma nimetusega Rabav.ee. Jäägu selle sisu lahtimõtestamine iga matkahuvilise otsustada.

MEELIS SAAR

Metsaelamus.

Skauudid Tartus

20.–22. aprillil toimus taas üle-eestiline skautide jüripäev, sellel korral siis Tartus. Kõrvemaa lipkonnast oli laagris osalemas kokku neli hundut, kuus skauti ja viis vanemskauti.

Reedel laagrisse jõudes majutati meid Raatuse Gümnaasiumi saali. Esimest korda kogunesime juba samal õhtul, et tõrvikutega rongkäigus läbida Tartu vanalinn ja Kassitoomel lõkkeõhtut pidada.

Laupäeva hommikul seadsid kõik sammud matkamängule: hundud vanalinnas, lisaks avanes võimalus külastada zooloogiamuuseumit ja mänguasjade muuseumit; skautide matk viis juba Tartu linnas palju suuremale ringile ning vanemskauudid jõudsid

lausa Tartu lennuväljale välja.

Kõrvemaa esindustel läks punkti arveustuses väga hästi: hundud – Hundikutsikate salk – saavutasid 5. koha, (16 võistkonnast, punktide vahe II kohaga oli vaid 0,5), skauudid – Suslikute salk – saavutasid 10. koha (27 võistkonnast), vanemskauudid – Kõrvemaa Tiigrite salk – saavutasid 4. koha (17 võistkonnast).

Laupäev lõppes piduliku kontserdiga skautide 100. sünnipäevaks, mille lõppedes said kõik osa sünnipäevatordist.

Pühapäeval toimus aga pidulik rongkäik Tartu Raekoja platsile, kus toimunud piduliku rivistuse ajal anti skautidele ja gaididele üle aasta

jooksul väljateenitud tunnustused. Kõrvemaa lipkonnast pälvisid äramainimist Jaak Parker, Mirjam Jervson ja Imre Liivak.

Peale edutusi ja tunnustusi kuulutati välja ka Skautlus 100 turniiri tulemused. Turniin toimus märtsis ja aprillis ning koosnes kolmest osast, mille käigus pandi skautide teadmised proovile nii ajaloo, looduse, organisatsiooni kui ka elementaarsete matkajate teadmiste osas. Kõrvemaa lipkonna esindus koosseisus Ingrid Liivak, Egne Pärn, Imre Liivak ja Sander Altmets saavutas üle-eestilisel kolmeosalisel turniiril II koha. Kõik Kõrvemaa skauudid on VÄGA TUB-LID!!

Soovin teile mõnusat alanud matka- ja laagrihoogaega.

**AUNE SUVE,
Kõrvemaa lipkonna juht**

Alaealiste komisjoni ennetustegevus

Albu vallas tegeldakse kuriteoennetusega ja seadusega vastuollu sattunud noortega kohapeal.

Koostöös konstaabli ja põhikooliga peab alaealiste komisjon loenguid ja teeb vestlusringe noortega kuriteoennetuse ja seaduste parema tundmise eesmärgil, kahjuks tuleb leida ka mõjutusvahendeid seadust rikkunud noortele. Komisjoni mõjutusvahendid on alustades hoiatusest ja ühiskondlikust tööst, vestluste, lepitamiste ja erikooli suunamiseni.

Eelmisel aastal oli kokku seitse juhtumit, käesolev aasta on toonud komisjoni kokku neljal korral.

Peamiseks alaealiste komisjoni ette sattumise põhjuseks on koolikohustuse mittetäitmine ning tubakatoodete ja alkohoolsete jookide tarvitamine.

Lisaks suitsutubakale võib noorte seas olla liikumas ka topsikuid nuusk-tubakaga või närimistubakaga süstlaid. Siin peavad olema lapsevanemad tähelepanelikud. Seadus hõlmab tubakatooteid üheselt.

Snufiks kutsutakse nuusk-tubakat, mille populaarsus noorte seas tundub olevat suur. Tubakaaktsiisi seaduse järgi on nuusk-tubakas pulbriks jahvatatud või hõõrutud valmistubakas ninnatõmbamiseks. Laste ja noorte seas on see saanud trendiks, kuna seda peetakse ohutumaks, puhtamaks, kahjutumaks, isegi kasulikuks võrreldes tubaka suitsetamisega. Foorumites jagatakse lahkelt kogemusi, kuidas nuusk-tubakas toimib nohurohuna, sest avab nina ja laseb nohu ajal kergemalt hingata. Õpetatakse, kuidas kaifini jõuda ja kuidas tubaka abil unega võidelda.

Snuus on närimistubakas või mokatubakas, etan süstlas pressitud või sõr-

mede vahel kuuliks veeretatud närimistubakas.

Oht narkosõltuvuse kujunemiseks. Sotsiaalpedagoogi vestlustest lastega on selgunud, et nad ei oska näa tubakatoodete tarbimisega seotud ohte. Tubakatoodete tarbimise tagajärgi võib vaadelda kahest aspektist: sõltuvus ja seaduserikkumine. Tervise Arengu Instituudi uuringus osalenud lastest tunnistas 78%, et on suitsetamist proovinud, 32% aga suitsetab regulaarselt. Närimise ja nuusk-tubakat on proovinud 16% vastanutest.

Sõltuvuse tekkimise lihtne tee. Nikotiinisõltuvusest on vaid samm teiste sõltuvusteni: kanep, amfetamiin jmt. Tõenäosus, et tubaka suitsetajast või nuusutajast saab kanepi või mõne muu uimastava aine tarbija, on kaheksa korda suurem kui mittesuitsetajal.

Lapsed ei taju ohuna võimalust, et võdrastelt ostetud nuusk-tubakas võib olla segatud mõne muu narkootilise ainega (kanep, kokaiin, amfetamiin). Nii võivad nad enese teadmata tarvitada narkootikumide ja jääda sõltuvusse. Samuti on tegemist seaduserikkumisega, sest tubaka tarbimine, omamine ja müümine alaealistele ja alaealise poolt on keelatud. Noortest illegaalsetest tubakamüüjatest võivad saada tulevased narkodiilerid. Noorte seas korraldatud uuringud kinnitavad, et 3–5% küsitluteest on valmis raha teenimise nimel narkootikumide müüma.

Eeskuju on tähtis. Võitlus tubaka tarbimisega on aeganõudev tegevus. Lapse otsuste mõjutamine algab vanemate ja teda ümbritsevate täiskasvanute teadlikkusest. Teismelise hoiakute väljakujundamisel on määrava tähtsusega

talle oluliste inimeste, eelkõige vanemate tauniv suhtumine tubakatoodete mistahes viisil tarbimisesse. Täiskasvanute kohus on näha tubakaga seotud ohte ja neid lastele selgitada. Rahumeelsed, arutlevad ja mittesüüdistavad vestlused lastega ning isiklik eeskuju on parim preventiivne vahend.

* Võrreldes kehtiva tubakaseadusega on alaealistele lisandunud keeld omada tubakatoodet. Teisisõnu, alla 18 aastane isik, ei või näiteks, suitsupakk taskus, ringi kõndida ega ka süütamata sigaretti suus hoida. (kaasa arvatud nuusk- ja närimistubakas)

* Alaealisele võib suitsetamise, tubakatoodete omamise või omandamisega vahelejäärmisel määrata kuni 600 kroonise trahvi, alaealise ahvatlemise, ähvardamise või muud moodi mõjutamise eest tubakatoote tarvitamist alustama või suurendama võib saada trahvi kuni 18 000 krooni. Alaealisele suitsu ostmise või pakkumise eest saab trahvida kuni 6000 krooniga.

* Eestis on tänase seisuga avatud ligi 20 suitsetamisest loobumise nõustamiskabinetti. Need töötavad haiglate juures.

Eestis on hinnanguliselt 355 000 regulaarset suitsetajat, iga päev sureb suitsetamisest tingitud probleemide tagajärjel kümme inimest.

(Allikad: Tervise Arengu Instituut; Mare Liiger, tegev kiirabiartst ja rahvakoolituskeskuse ELU lektor; sotsiaalpedagoog Merle Ameljušenko)

LEHO ROHTLA
noorsootöö- ja lastekaitsetöötaja

Jüriöö jooks vihm

Kel võistleja verd ja karastatud keha, ei seda heiduta vihm ega tuuled. Jüriöö jooksule oli kogunenud poolsada võistlejat.

Võistkonnad moodustatud, stardijärjekord paika pandud ja võiski võistlus alata. Kuus võistkonda asus omavahel rinda pista. Joosti Albust Kaalepisse. Selles jooksus kaotajaid ei olnud. Kõik pingutasid, kuidas suutsid.

Esimesena jõudis Kaalepisse suusatajate võistkond. Peagi olid kohal ka teised võistkonnad. Autasuks kotiga maiustusi ja ohtrasti kiidusõnu. Agaralt löödi kaasa ka pargis korraldatud võistlustel.

Kohtunik Merikese kommikott tundus põhjatu olevat. Kõigile võistlejatele jagus suupärast.

Kaua sa ikka võistelda jaksad – ramm saab lõpuks otsa. Bussijuht Aivar ootaski juba lapsi bussis, et neid koju kuivama viia.

Kui te saite sellest õhtust hea enesetunde, lõbusa tuju ja kõhutaie magusat on üritus korda läinud.

Täna kõiki kaasalööjaid ja kohtume järgmisel jüripäeval!

MALLE LOMP,
Albu valla rahvamajade
juhataja

Linnulauluhuvilistele

Järgmiste linnulauluhommikute toimumise ajad ja kohad:

5. mail kell 6.30 Järva-Madises (kokkusaamine endise kaupluse ees);

19. mai kell 6.30 Mägede külas (kokkusaamine Mägede karjääri parklas);

3. juunil kell 6.30 Ahula külas (kokkusaamine koolimaja juures).

Õiste linnuhälte kuulamiseks on linnulauluõhtu **1. juunil kell 22 Albu külas** (kokkusaamine Albu rahvamaja ees).

Linnulauluretkete kulub orienteeruvalt 3 tundi. Võimalusel võtta binokkel kaasa.

Info tel. 513 9984, 384 9702(t), 383 7653(k) või e-posti aadressidel ester@maainfo.ee; valdvee@hotmail.ee

ESTER VALDVEE

Meistritiitlite rekord

SK Vargamäe noortõstjad saavutasid Eesti 2007. aasta noorte meistrivõistlustel ajaloolisi tulemusi: kuus kuldmedalit kümnest, lisaks hõbe- ja pronksmedal. Eelmine rekord – viis meistritiitlit – pärines aastast 2004, kui Albus tulime võistkonnaga teiseks.

Kokku võistles 7. aprillil Ida-Virumaal Tammikus kümme tõsteklubi 46 osavõtjaga. Arvukaim oli SK Vargamäe meeskond 11 võistlejaga. Klubilises arvestuses saavutasime taas I koha, seda muudugi väheses konkurentsisis, võites

teiseks tulnud Tartuma Jõu võistkonda ligi 300 Sinclairi punktiga. Üldine noorte tase on langenud, kuid liigub taas tõusu-teele!

Kes siis tulid SK Vargamäe ridades 2007. aasta Eesti noortemeistriteks?

Kehakaalus –40 kg **Heigo Tarasov** (94) 65kg (28+37) R.-Alliku PK;

kehakaalus –62 kg **Lembit Pent** (93) 155 kg (70+85) Albu PK;

kehakaalus –69 kg **Ain Pent** (91) 198 kg (88+110) Albu PK;

kehakaalus –77 kg **Kert Ustav** (90)

200 kg (88+112) Laiuse PK, Jõgevamaa; kehakaalus –85 kg **Leho Pent** (90) 267 kg (122+145) Audentese Erakool; neid **Ingela Jalast** (91) 111 kg (51+60) Aravete KK.

Hõbemedali võitis neidudest Sigrid Liige (94) 61 kg (26+35) Aravete KK.

Üllatus! kehakaalus –40kg võitis pronksmedali võistluste noorim Kalle Talu (97) 42 kg (19+23) R.-Alliku PK.

Neljanda kohaga pidi kehakaalus –56 kg leppima Ranno Jalast tulemusega 102 kg (46+56) ja samas kehakaalus jäi viiendaks Allar Lelumees 101 kg (43+48). Poisid õpivad Albu PK-s.

Tulemuseta jäi kehakaalus –45 kg võistelnud, alles oma teist võistlust tegev Ainar Klimov (93) Albu PK-st. Tema oli ainuke, kes polnud senini võistluste normnõuet 140 Sinclairi punkti täitnud. Alustada tuli isiklikest rekorditest. Rebimisega sai Ainar kenasti hakkama, lõpetades selle ala uue isikliku rekordiga 30 kg, tõukamine 40 kg ei õnnestunud!

Märkimist väärib, et kogu võistluste kolm absoluutselt paremat võistlejat olid SK Vargamäe kasvandikud: Leho Pent 331 Sp., teine Ain Pent 276 Sp., kolmas Kert Ustav 258 Sp. Noormehed on kindlasti ka Euroopa noorte meistrivõistlustele sõitjad.

Vennad Pendid kolmekesi noortemeistriteks! Seda enam ajaloos korduda ei saa, kuna Leho võistles viimast korda noorteklassis ja saavutas oma viienda järjestikuse meistritiitli! Lehole oli see seitsmes noorte meistrivõistlus, mis jääb meelde püstitatud **Eesti noorterekordiga, seda rebimises 122 kg kehakaalus –85kg.**

Leho Pendi tulemused on ka uued Järvamaa rekordid. Uue Järvamaa rekordi püstitas ka Ingela Jalast naiste arvestuses kehakaalus –53kg, rebides 51 kg. Tõukamise rekord 63 kg, püstitatud detsembris, jäi veel püsima, kuigi kahel korral oli 64 kg Ingelal rinnal.

AHTI UPPIN,
SK Vargamäe treener

Vargamäe spordiklubi arvukas võistkond Tammikus: tagareas seisavad (vasakult) Ainar Klimov, Lembit Pent, Ain Pent, Leho Pent, Heigo Tarasov ja Ranno Jalast ning esireas istuvad Allar Lelumees, Sigrid Liige, treener Ahti Uppin pesamina Kalle Taluga, Kert Ustav ja Ingela Jalast.

Lp. AUTOOMANIKUD!

AMORDITESTER

8. mail kell 10.00 kuni 18.00

ARAVETE AUTOTEENINDUSES

Tulge kontrollima oma auto amortide korrasolekut!
KONTROLL TASUTA!

KUI TELLITE UUED AMORDID MEILT, ON ALLAHINDLUS 10% MAIKUU LÕPUNI.

Ootame teid ja teie autot aravetel, maarjamõisa tee 2
Tel. 383 2111 või 5332 8285

Luule – tuleb/ei tule tuulest

VANA

Kevad, miks sa lõhnad nagu
lapsepõlves

miks mu põu on nagu mudi-
lasel pungis õnnest

miks ma unustan, et unis-
tan vaid uuest õllest

udusulis muru keskel

olen koltund kõrreks

toomas

Õnnitleme!

Silvia Adder	83	6. mai 1924
Tatjana Saar	79	5. mai 1928
Endel Piirmets	79	26. mai 1928
Endel Suve	78	26. mai 1929
Leida Vinkel	77	31. mai 1930
Õie Tamtik	76	13. mai 1931
Pavel Juht	76	25. mai 1931
Lidia Rohusaar	75	15. mai 1932
Aleksander Tarassov	75	25. mai 1932
Maret Tael	75	28. mai 1932
Maria Koger	73	8. mai 1934
Helju Tuherm	73	28. mai 1934
Henda Tarassova	72	23. mai 1935
Vaike Pärn	65	8. mai 1942
Arvi Karbi	60	2. mai 1947
Harri Haller	60	3. mai 1947
Linda Nurken	55	5. mai 1952
Arvo Kruusimägi	55	17. mai 1952
Vello Pihlakas	50	9. mai 1957

Laste kevadpäevad

Albu valla laste kevadpäevad toimuvad 21.–23. maini. Lapsed saavad kohtuda oma esimese õpetajaga, ühel päeval võetakse ette matk ja kindlasti tehakse ka sporti. Kevadpäevadel on Albu ja Ahula lastel ühine programm, seega teevad lapsed kõike koos. Ainult õpetajaga kohtumine toimub igal lapsel oma kooli juures.

Albu valla kooliminevate laste kevadpäevad lõpetatakse pidulikult 1. juunil kell 17 Albu vallamajas.

Ahula Lasteaed-Algkooli kevadpeod

Lasteaia kevadpidu
31. mail kell 18.00

Kooli kevadpidu
1. juunil kell 19.00

XI Erika RATTARALLI laupäeval 2. juunil Ahulas

11.45 – VÕISTLUSTE AVAMINE

12.00 – NUBLUDE START

12.20 – 1 KM START

13.00 – 41 KM START

13.10 – 5 KM START

13.30 – 10 KM START

15.00 – LÕPETAMINE,
AUTASUSTAMINE

KULTUURIPROGRAMM

Tantsutüdrukud

Joonistamistuba

Vigursõidud

Näitus

VÕISTLUSDISTANTSID

1 km

VANUSEGRUPID:

6–7 a. ja 8–9 a.

5 km

VANUSEGRUPID:

10–11 a. ja 12–13 a.

10 km

vanusegrupid:

14–17, 18–35, 36–55 ja veteranid

PÕHIDISTANTS 41 km

AHULA–KIHME RIST–LEHTMET–

SARIST–KAALEPI–AHULA

Vanusegrupid:

14–17, 18–35, 36–55 ja veteranid

41 km OSAVÕTUMAKS 50

KROONI.

10 km TÄISKASVANUTELE

OSAVÕTUMAKS 10 KROONI.

ALBU VALLA ELANIKELE

TASUTA

INFO JA EELREGISTREERIMINE:

tel. 50 96797 Malle, e-post:

mallel@albu.ee või

kuusemaa@hotmail.com

Käisime ühel päeval jalutamas. Kohe tuli selline tuju. Lahe! Üks pere riisub siin, teine seal ja kolmas lõikab oksa. Kohe täitsa nagu kevad... Hakkasime siis ringi vaatama, ongi läinud rohelisemaks. Ja kohe päris palju. Nii ilus! Tuju sai ainult hoogu sisse. Võttis kohe tantsima. Selline roheline murumuna tunne tuli peale. Ootasime seda kevadet ju nii kaua, sina kindlasti ka. Kaunist sooja kevadet teile, tublid albukad!

Lehetoimkond

©Kuulutused © Teated © Reklaam

TÄNU!

Albu Põhikooli lastekoor tänab OÜ-d Arne Metsagrupp rahalise abi eest esinemisriiete muretsemisel.

Üritused Albu Lasteaias

Reedel, 11. mail kl. 10 emadepäeva hommikukontsert. Samuti toimub lastevanemate koosolek Toimub ka laste- ja täiskasvanute riiete ja ehete müük. Ja ehk on üllatusi veelgi.

Reedel, 18. mail kl 9 ühine väljasõit peredega. Läheme loomaaeda. Kirja saab panna 11. maini.

Reedel, 25. mail kl. 16.30 üheksanda hooaja lõpupidu koos läheda muusikaliga.

1. juunil kl 10 sünnipäevamatk loodusesse. Peame ka suvel sündinud laste sünnipäevi. Lapsele kaasa natuke juua ja süüa.

Ahula rahvamaja vajab koristajamajahoidjat. Tel. 50 96 797, Malle Lomp

Müüa soodsalt 2006. aasta mett. Hind 65 kr/kg (0,5 l 45 kr). Kogutud mägede küla metsadest. Mesilane: Ilmar Udam, tel 56 682 777.

Müüa 6,7 ha metsamaad Sugalepa külas Albu vallas Järvemaal. Metsamajandamise soovitusel koostatud. Raiet teostatud ei ole. Hind kokkuleppel. Tel. 50 54 897, e-mail: hellamaa@hotmail.com

Meie hulgast lahkus

LOREIDA-ARMILDE KELGO

73402 Albu

Kontaktisikud: MARGE MIKSON,

ENE OTT kodukaja@albu.ee

Layout & trükk (Tell. 81)

OÜ MULTIPRESS, Paide, Rüütli 2